اخبار سیاسی
ترجمهٔ میرزا محمود از انگلیس

ترجمه

از روزنامه جات انگلیسی

روس و انگلیس

در روز جمعه جنرال سر هانلی در مجلس اظهار اتحاد خدمت صاحب‌منصبان
بزرگ به دولت یک نطق مفصلی در خصوص نزدیک شدن روس
بهندوستان نموده بود در آن مجلس جماعت زیادی از بزرگان و صاحب‌منصبان
لشکری و کشوری که در علم دیپلوماسی هندوستان صاحب وقوف
و اطلاع کامل بودند حاضر بودند جنرال سر فریدریک گولداسمید سمت
ریاست آن مجلس را داشت و از جمله کسانیکه در آن مجلس حاضر بودند یکی

لرد ناپیر ماگدالا و لرد چلمسفورد و جنرال سر ویلیم کودرینکتن
و سر هنری راولنسون و سر لیپل گریفین و سر ویلیم فریزر
و سر فریدریک هالیس بودند

و این نطق مفصلی مانند نطقی بود که در سنه ۱۸۷۸ در خصوص حدود
شمال مغربی هندوستان کرده شده از جهة حضار مجلس بیان گردید
مشارالیه اظهار نموده بود حرکات و وضع حاضر باعث بر تبدیل منافع
بصرفه خواهد بود همچنانکه بعضی مغایرت درین اوقات بهم رسیده محتمل است
که درین اوقات دولت انگلیس از این حوادث و وقایع که در این عصر
بهم رسیده نتیجه بیابند و آن حوادث بواسطه دخل و ورود بتدریج
و استحکام دولت روس در آسیای مرکزی و توجه کردن او بسوی
هندوستان خواهد بود بمطلب نگارنده در هر جائیکه پای او رسیده
دیگر بعقب برنگشته است و این تصرفات او باید بکمال دقت و اهمیت
ملاحظه شود این محافظت و استیلائی که در متصرفات او حاصل شده جای

عبرت است زیرا که در عوض حکومتهای با اعتدال حکام معتدل برقرار
کرده در موجب وضع و حالت حاضره مملکت و رویه آنها میباشد
و این وضع اشاره بر سه مطلب است اولا برقرار کردن نظم و اعتماد
و بازیافت کردن بعضی از مخارج فوق العاده در بواسطه همین امنیت
و انتظام دولت مشارالیها مظفر و قادر بر اخذ و استرداد مخارجی که
نموده شده است با وجودیکه کلیه این مخارج هم نشده باز هم
می بینیم که اصرار او درین باب خیلی است و بر ما معلوم نیست منتهای
پیشرفت او تا کجا خواهد بود و حال آنکه چندین بهانه و دست آویز درستی
در دست ندارد و نطق کننده مذکور آنوقت از فتحهای دولت روس
در آسیای مرکزی که از سنه ۱۸۶۷ واقع شده شروع بگفتن
کرد در سنه ۱۸۷۳ الحاق خیوه و کشیدن سرحد خود تا نواحی
جیحون واقع گردید و در سنه ۱۸۷۸ مداخله در سرحد بخارا را
نمود و حال آنکه قبل از آن انکار در این خصوص میکرد برخلاف قول خود

با نهایت پلتیک شناسی و بصیرت رفته رفته خود را نزدیک بسلطنت
هندوستان ما که بدانواسطه انظار اهالی خوف و اندیشه کنند نمود
بنوعیکه خیلی تدابیر و خیلی سعیها باید بکار بریم تا اینکه زیاده از این نگذاریم
دولت مشارالیها در قطعه آسیای مرکزی دارای نفوذ و تسلط زیاده بر این
بشود اگر چه این مطلب هم غیر ممکن است که دیگر ما بتوانیم قوت و سلطنت
روسیها را از آسیای مرکزی برطرف نمائیم و آنهائیکه سابق بر این در این باب
گفتگوها کرده‌اند و از جهة جلوگیری یک چنین روزی جانفشانیها نموده‌اند و از جهة
روسیها سرحدی بخاطر خود قرار داده‌اند اکنون خوبست بیایند و ملاحظه تجاوز
فوق العاده دولت مشارالیها را از آن سرحدها نمایند تا آنکه سرحدی
جدید بخاطر خود بگذرانند و ظهور این مطلب و تغییر یافتن خیالات آن اشخاص
در سنه ۱۸۸۰ در حینی جنرال اسکوبلف خود را به تفتیش این کار مشغول
کرد که از جهة سال آینده بجهة خود راه و چاهی پیدا کند و بر آنچه مایه خوف
و خطر است اطلاع حاصل نماید واقع شد در وقتی که اهله تکه را تا آنکه در بیابان

این سمت بحر خزر واقع بخبر رفت و در زمان ماموریت او اسباب
والات یک خط راه آهنی از جهة قشون داوب خواسته شده بود و در
سمت جنوب روسیه بحالت بیکار که واله بود قطعه از میکائیلوسک
بسوی بحر خزر کشیده شد پس از آن او مزید کرده و در سنه ۱۸۸۱
در قزل ارواد که یکصد و چهل و چهار میل تا بحر خزر میباشد باتمام رسید
لیکن در این زمان از بحر خزر حمل و نقل آن آسان نبود لیکن از کنار قفقازیه
از باکو بهتر و آسانتر بود زیرا که در آنجا یک لنگرگاه طبیعی هست که
بواسطه رجوع شدن امور تجارتی و دولتی باینجا یک بندرگاه معتبری
شده است و این مطلب در نزد اهالی آنجا معروف بوده در خاک آنجا فاصله
بعیده معادن نفت زیاد وجود دارد و از زمان حکومت مستقله ممانعت
از این کار برطرف شده و اجازه در کار کردن آنها داده شد لهذا اداد
وسعت نفت در اینجا یک عمل خیلی عمده گردید و این هم یک نوع ترقی
ثروتی بود که از آن کار حاصل شد پس از آنکه آن نفت بعمل آمد و قابل

استعمال شد از جهة سوزانیدن در کشتیهای حرکت کننده و کالسکه
راه آهن خیلی مفید و ثمر آمده در عوض هیزم بکار برده شد و در اواخر
سنه ۱۸۸۲ راه آهن از تفلیس تا باکو بشروع بساختن شد که
شعبه از آنهم بباطوم کشیده شد و بندر باطوم بجهات عدیده از حیثیت بندرگاهی
خیلی بهتر از بندر پوطی گردید

نطق کننده از حضار مجلس اجازه طلبیده در خصوص جاده غیر معمول
از ولکا بترکستان از این راه جدیدی که از میانه قفقاز عبور میکند چیزی
گفتگو نماید

میتوان در ظرف دو روز از اودسا از میانه بحر اسود قشون بباطوم رسانید
پس از آن بواسطه راه آهن در مدت بیست و چهار ساعت بباکو به
فرستاد و در ظرف بیست و چهار ساعت دیگر میتوان دید که در
کراسنوودسک پیاده شده از آنجا هم بتوسط کشتیهای کوچک به میکائیلوسک
رسانید و این در صورت مسافت از آنجا بقزل ارواد از هر جهة بتوسط

راه آهن زالیه از دو دفعه ساعت طی نخواهد کشید و آمد و شد از او دیار
باعث برآمدن قشون به هر نقطه لازم شود گردید لیکن قطعه قفقاز خود بطور
استقلال یک نقطه مخصوصی از جهت اردوگاه میباشد و آنجا از جمله
ممالک متمدنه و صاحب ثروت و برکت و کیاست و همه مهمان انجار روسهای
سخت میباشند و مملکت تفلیس هم مانند یک نقطه بسیار مناسبی از جهت
فراهم آوردن قشون میباشد و از جمله ممالک خیلی معتبر امپراطور روس است
دوقت لشکری آنجا نفر با یکصد و شصت هزار نفر محمود جنگ خواهد بود که
در مقام لزوم مسلح خواهد همچنین عبور و مرور و مراسله از راه کانال فیمابین
روسیه و بحر خزر هم خیلی زالیه از سالهای قبل برشده بگمان عموم اهالی
آنجا منیت که دیگر سختی و زحمتی در این باب نخواهد بود و اگر فی‌الجمله دشواری
دیگر باقی مانده باشد باندک زمانی برطرف و مرفوع خواهد شد چه از
جهه آذوقه و چه مهمات بهر نقطه از خطوط راه آهن از شمال روس
بجنوب و چه از جنوب بشمال آن بحر خزر یا از جهه فرستادن قشون

قفقاز با مهمات آن از این دریا تا راه آهن این وست بحر خزر و از همان راه
تا قزل ارواد خاک از هر گونه تکلیف است مثلا از قزل ارواد تا هرات هم
بواسطه یکی از وکلای دولت روس از جهت کشیدن خط راه آهن رسیدگی
و برآورد شده در اینصورت فاصله و اتصال آنجا تا خاک روس چیزی
نخواهد بود و حال آنکه بعد و فاصله خاک هند تا کلات قریب بتشصد میل
میشود

سرها نطق کنند پس از آن از رابطه دولتین ایران و روس مذاکره
درمیان آمده و اظهار نمود در رشته مودت و ارتباط آینده دو دولت بحدی است
نمیتوانیم بگوییم دولت ایران در کارهای دولت روس سخت گیری
و ممانعت خواهد کرد و معهذا اشکالی نیست در دولت مشارالیه از این اراضی
جدیدی در متصرف شده آنچه خاطر و مطمئن نخواهد بود با وجودیکه قدم خود را
بکمرتبه تا یکصد و هشتاد و چهل بخط مستقیم رسانیده و یکی از قلعه جات
و استحکامات خاک ایران را از جهت تکیه گاه خود قرار داده و آنجا هم محل

بسیار عمده از جهة پیشرفت امور تجارتی و مرکز لشکری خواهد بود
باز هم خاطر جمع نمی‌نشستیم لکن دیگر جای شبهه باقی نمانده است که بگوییم
دولت روس تا حدود سند با ممالک مغربی هندوستان ما بعد
و مسافت زیادی دارد پس بدین جهة بنا بقاعده جغرافی در سوم لشکری برما
لازم است در سر حد عمده در افغانستان از جهة خود برقرار نماییم
آن تپه بزرگی در بر طرف تمامی حدود شمالی هندوستان فیمابین
پیشاور و کشمیر کشیده شده و میانه جیحون بالای آن از سمتی و کابل و هرات را
از سمت دیگر فاصله میباشد و از آنجا یک شعبه پنجاه میلی است
بسمت شمال هرات کشیده میشود و بخط غیر مستقیم از میانه هری رود
تا سمت جنوب خراسان عبور کرده بغور که بحدود خراسان ملحق میسازد
و آن شعبه کوهی را از مشهد تا استراباد کشیده شده در سابق او را
یک پناهی از جهة هندوستان در صورت یورش از سمت بحر
خزر یا جیحون منظور پنداشته شده بود لیکن بواسطه تقدم دولت روس

این پناه گاه هم بر طرف و نابود شده و پناه گاه دیگری میانه کابل و هرات
بود آنهم از جهة هر نوع تدابیر حربیه مسدود گردیده بواسطه بعضی تپه های
متفرقه که در میانه کابل و پیشاور واقع است از آنجا تا در وجلگه رودخانه
کابل هم فی الجمله ناهمواری و سختی در میان است چنانچه خط سلسله های
کوه در سر حد افغانستان واقع است لیکن در طرف هرات و جلگه هری رود
شمالی بریک بیابان است در از هرات تا قندهار از جهة لشکر کشی و حمل نقل
مهمات جنگ چندان صعوبتی ندارد اینجا عمده و بسیار مهم هرات است که
بمنزله کلید هندوستان محسوب است و تکیه گاه معتبری بواسطه بودن آن کوهها
از جهة خود فرض مینمودیم لکن قریب شصت میلی از خاک ما در هرات و ساکنان
آن هم تماماً مردمان وحشی و جنگی هستند و راه آن فی الجمله صعوبتی از جهة عبور
کردن دارد لیکن کنون آنهم موقوف شده و ساحل دست راست رود
سند یک جلگه هموار و مسطحی گردیده در بحر ای نحوی تا معبر خوجاک امتداد
می‌یابد این نقطه بود در سابق برین قبل از باز نمودن راه قندهار از جهة

لشکرکشی برآورد شده و از آنجا باید گذشت و بسعی که بحال دست راست رود
سند واقع است خواهد رسید و این سهلترین راههای از هرات بقندهار
میباشد جادهٔ مخصوص از جهة عبور و مرور قافلهٔ مال التجاره. از ایران
و هرات بهندوستان بجهة و این سهلترین راهی از جهة دخول بافغانستان
و عبور از آنجا بلکه رخنهٔ بزرگی از جهة نزدیک شدن برود سند ما بهند است
بلاواسطه معبر آنها در از هرات میشود جای خیلی عمده از جهة سرحد بودن خواهد
بود و همچنین مملکت شمالی هرات هم از جهة سد بودن از دخول افغانستان
خیلی محل عمده و جای دقت است در این صورت گرفتار خوف و خطر شده است
آیا چه تدبیر سریع الاثری از جهة ما لازم است و قبل از مستولی شدن سرخس
بدست روسها چه میباید نمائیم آنکه چارهٔ آن کار است در باید سرحد
فیمابین روس و افغانستان بهر نحو ممکن شود و بهر وسیله مستحکم تر باشد
بدون وقوع جنگ برقرار و نگاهداری نمائیم و آن وقت از مخفی داشتن نتایج
دیپلوماسی روس قصد و خیالات دولت متبوعه خود را اظهار کرده و بیان کارها که

دولت روس در این راه که هست نمود پس از آن ولیکن قبل از این محاربه افغانستان
که در سنه ۱۸۷۹ بوقوع رسید با تمام سنگ دوانی و فتنه انگیزی مخفی روسها
و فرستادن جنرال استولیتوف بافغانستان بود و در وقتی انکار را کردند
به هیچ وجه ضدیت و مخالفت روسها با انگلستان درست ظاهر و آشکار
نمود پس از آن مشارالیه شرحی از کارهای و تدابیری دولت روس در
صورت بی اطلاعی و کم توجهی دولت انگلیس خواهد کرد اظهار نمود پس از آن اصرار
در انکار و جلب افکار وزرای دیپلوماسی انگلستان از در جناب نمود و اظهار
کرد در همین قسمی در کیفیت بنظر دولت روس پسندیده است که ما را جلوبندی
کرده آنکه در آسیای مرکزی هم همین حالت را دارد و ما را از منافع خود محروم
ساخته است قصد دولت روس از تصرف سرخس آنست در مقابل کابل
بعضی تدابیر بکار ببرد و نطق کنند. مذکور حضار را آگاه نمود در ملاقات
دشمن با ما در راه سند و در نواحی رودخانه آنجا خواهد شد مشارالیه نیز دو نقشه
فرضی نشان داد در هر دو آنها دولت انگلیس را از استیلای افغانستان بکلی

بدیهی خواهد بود همچنین مشارالیه اظهار داشت که مرکز پناهگاه دشمن مبنی
بر سه نقطه خواهد شد که یا هرات و یا قندهار و دیگری کابل بوده باشد
و مرکز جنگ دره‌های خیبر است. راه آهن که در تصرف ما بماند خواهد بود و اینهم
از پیشین به قندهار می‌باشد. مطلب در نظر است که باید بطور فوری
معمول آید اولاً باید نگذاریم که پای دشمن داخل به خاک افغانستان بشود و اینهم
چاره‌اش این است که باید از روی قوه لشکری شهر قندهار را ضبط و استیلا
نمائیم که این از جهت عقب نشاندن دشمن خیلی مفید است ثانیاً هم این است که
در شهر هرات و کابل هم بقدر کفایت قشون ساخلو بگذاریم ثالثاً
باید در عرض راه در هر جا که معبر در دره و کوه واقع می‌شود و راه منحصر به همان
یک جا می‌شود در جاهای مناسب قشون بگذاریم که اینهم از جهت عبور کردن
دشمن از کوه و دره‌ها مانع خواهد آمد و راه از میمنه به قندهار و بامیان را
محض آسانی لشکرکشی خوب صاف و هموار نمائیم و این افکار صحیح است
که دیگر به هیچ جهت راه تردید از جهت من در آن بهم نخواهد رسید همچنانکه

در سنه ۱۸۷۸ قبل از وقوع جنگ افغانستان اظهار نمودم من گمان
که محال متصرف شدن ما به واسطه ضبط کویته معتبرتر از آن شد لیکن هرگاه قندهار را
متصرف شویم آن وقت عمده مقصود و مرام ما معمول خواهد آمد زیرا که قندهار
مرکز نگاهداری افغانستان و کویته محل نگاهداری راه سند و هندوستان
ما خواهد بود زیرا که در صورت توجه دولت روس به تسخیر روسها را با خود
بیاورد بلکه خیلی از قشون‌های دولت ایران را هم با مدد خود خواهد خواست
این مطلب خیلی بدیهی و معنی است هرگاه بگوئیم افغانستان بطور استقلال خواهد
ماند مگر اینکه باشیم زیرا که در میانه دو سنگ آسیاب مانده لابد خرد خواهد
شد زیرا که افغانستان دولت یا امارت مستقل نخواهد بود بلکه جای اجتماع
واحد دسته چند طوایف وحشی است که بدون هیچ تهیه مقدمه یا بوعده
و امید یا اینکه با قوت لشکری حتی زود زود با طاعت خواهند آمد مشارالیه
این مطلب را بطور وضوح بیان داشت که در صورتیکه افغانها با ما نباشند یقین
که بر ما خواهند بود (یعنی اگر همراهی با ما نباشند بر ضد ما خواهند برخاست)

عمده مطلب محلی موسوم به هیرمند است هرگاه آنجا را در دست داشته باشیم
تحملی چاره دسایس روسها را نمائیم و باید بعد از استیلای قندهار آنجا را در
قبضه تصرف خود داشته باشیم و هرگاه هیرمند را استیلا و تصرف نکنیم لابد
محلی فرصت پیشقدمی از جهة روسها خواهد ماند و توقف منتظر ورود ما بآنجا
نخواهد شد روسها از قطعه افغانستان بهیچوجه در اندیشه و خوف نباشند
زیرا که زمانه قسمی کرده افغانها را از قوت و قدرت خود و نگاهداری مملکت خود
محروم و بی بهره کرده است در اینصورت انگلستان هم خالی از اندیشه و مخاطره
نباید باشد لیکن هیچکس با نزدیکی اینطوفان سخت و مصیبت بزرگ را
در هندوستان وارد خواهد آمد گمان نمیبرد و غافل از حوادث وحشت
انگیز آنجا بودند نطق کننده پس از آن با کمال تحسین و نهایت تمجید نطق
خود را بپایان رسانید

لرد ناپیر ماگدالا که از جمله حضار مجلس بود نطق مختصری در خصوص کرد و آنهم مورد
خیلی تحسین آمد افکارش را الیه هم مساوی با افکار نطق کننده مذکور بود

و در سنه ۱۸۷۹ از نگاهداری قندهار و نگاهداری معبر خیبر خیلی سفارش
و تاکید کرده این مانند یک حصاری از جهة نگاهداری هندوستان ما
خواهد بود علاوه بر این یادآوری کرده ما باید بعضی اشیاء مهمه در قطعه
افغانستان نگهداریم مشار الیه همواره بر این شده این نطق در پیشگاه
وزراء و اعیان دولت خیلی محل دقت و بطور اهمیت پنداشته شود و باعث
بر جلب افکار دولت درین باب شود بواسطه یک چاره از جهة محافظت
ممالک هندوستان نمایند

سر هنری رالنسون استیلا و تصرف شهر هرات را خیلی مهم دانست و اظهار
نمود هرگاه دولت انگلیس او متصرف نشود شک و شبهه نیست متصرف
دولت روس خواهد آمد

کلنل مالیسون نیز تصرف هرات را مهم دانست و اظهار داشت هرگاه
هرات بدست دولت روس بیاید اگرچه جنگ هم بوقوع نرسد لیکن
باعث رنجیده و فتنه انگیزی در آسایش و مسالمت خواهد شد و اساس

وقوع یک جنگ بزرگ خواهد گردید و جبار راه نوعی خواهد شد که
شاهزادگان و رؤسای بزرگ بومی آنجا قسمی خواهند کرد که تسلط دولت
روس در آنجا محکم شده پس از آن بسوی مملکت هندوستان حرکت
نمایند و مارا از تصرفات مشرقی خود عاری و بی بهره نمایند

سیسیل گریفین تصرف دائمی قندهار را در صورت برقرار بودن
رابطه دوستی با امیر افغانستان مصلحت دانست و امیدوار شده هرگاه
دفعه دیگر بآنجا برویم هر آینه فتح کننده افغانستان محبوب خواهیم
شد نیز اظهار نموده از تصرف کردن کویته از جهت اهالی هندوستان
خیلی مایه اطمینان و خاطر جمعی میباشد

جنرال سر چیلمسفورد افکار خود را این منوال بیان کرد دسترس حد
هندوستان از راه سند خیلی محکم و مضبوط است و لازم نیست هر و کارهای
دیگر نیست بلکه نحو انجام مهای جنگ خواهد بود و اظهار داشت ده از متصرف
شدن قندهار بروز بعضی نتایج نامتقبلی خواهد شد زیرا که مداخله با افغانها

و دخیل بودن در خاک اینها اگرچه بطور صلح و صفا باشد باز هم خالی
از مخاطره و خوف نخواهد بود چونکه حالت و طبیعت جماعت افغان
برما واضح و آشکار است پس از این مکالمات از جانب جمیع حضار
مورد تحسین و تمجید آمده مجلس را بپایان و آخر رسانیدند

عثمانی و روس

وزیر مختار دولت روس باید دستورالعمل دولت متبوعه خود رقعه
رسمی در خصوص غرامت جنگ بباب عالی ملفوفه رقعه مذکوره است
باب عالی مقرر داشته ده هر ساله مبلغ سیصد و پنجاه هزار لیره که
در صدی بیست و پنج از مالیات معینی است در ادای دین خود بپردازد
و آنهم از مالیاتی است که مجدداً دستورالعمل آنها نوشته شده لیکن
بواسطه سستی قیمت حبوب و جهات دیگر یک ثلث از آن مالیات
وصول شده بدینواسطه از مبلغی که باید از جهت تسدید غرامت جنگ

روس واقع شود نقصان بهم رسیده لهذا وزیر مختار دولت
مشارالیها در رقعهٔ خود جلب توجه باب عالی کرده و اظهار داشته است
در ازدیاد مالیات مزید بر این شود تا اینکه تتمهٔ غرامت مساله و نواقص
سنین بعد ادا و پرداخته شود

افغانستان

از روزنامهٔ طیمس

بهرام خان یکی از روسای غلجائی و از اقوام عصمت الله خان میباشد
حسب الامر امیر عبدالرحمن خان از افغانستان اخراج بلدش
کرده اند

زلزلهٔ شدیدی در پنجدیه بوقوع رسید امیر عبدالرحمن خان در
مجلس دربار اظهار نموده که هرگاه بخواهیم مملکت خود را از یورش
اردوی روس محافظت و نگاهداری کنیم باید مقداری از قشون
دولت انگلیس را بامداد خود بطلبیم لیکن جمیع حضار مجلس

این مسئله را نپسندیده و جواب داده اند در صورت لزوم خودمان جنگ
سخت خواهیم کرد و جان خود را در این راه خواهیم گذاشت

آسیای مرکزی

از پطرزبورغ

روزنامهٔ رسمی موسوم به قفقاز مجدداً یک آرتیکل جداگانه در خصوص
مسافرت پرنس دوندا کورساکوف در صحایف خود درج نموده
و بدانوسطه همه وزارت خارجهٔ شهر پطرزبورغ را در اضطراب و
انقلاب انداخته روزنامهٔ رسمی دیگر منطبعهٔ پطرزبورغ بعلاوه روزنامهٔ
اولی شرح و بسط دیگری در این خصوص داده نه تنها باعث بر امانت و
راحتی انگلستان خواهد بود بلکه اسباب یأس و خرابی مخابرات
وزارت خارجهٔ سخت پطرزبورغ شده بطوریکه دیگر از تجاوز کردن
روس از حدود و رفتن بسوی سرخس قدیم و همجوار شدن با ممالک
هندوستان انگلیس بهیچوجه امکانی ممکن نخواهد بود این تلگرافهائیکه

بجهة وزارت خارجهٔ روس میرسد و تلگرافهائیکه در باب افکار
پرنس دوانداکوف کرساکوف در اینجا طبع و نشر میشود هیچ جه
مطالب آنها ربطی بهم ندارد و سر اداره دو تورنتون مخصوصاً بوزارت
خارجه بملاقات مسیو دوژیر رفته آگاهی تامّی در اینباب
حاصل کنه این نوع تدبیر روسها در عمل روزنامجات و در اعمال
خود باعث حیرت زیادست فی الجمله از آن تشکیل روزنامجات مذکور
در اینجا ذکر میشود

مادامیکه دولت انگلیس در عمل مصر و سودان غرق مشغله و گرفتاری است
جنرال حکمران ما در آسیا لازمست بترتیب و اصلاح حال جماعتی که
همواره زندگانی خود را از تاخت و تاراج و دست برد زدن بهمسایهای
خود میگذرانند بکوشد اگرچه از مقصد خود بالصراحه نمیتوانیم اظهاری
نمائیم لیکن اینقدر هست در از حیثیت ترتیب و اصلاح بعضی طوایف
با ممالک همسایه از جهة ما خالی از زحمت و مشقت نخواهد بود مثلاً مشقت

مرو و مرغاب بالائی و در خاک افغان در قبایل مغول حصاری و قبایل
جمشیدی خواهد بود و افغانستان هم باید مانند ما ضامن و متعهد باصلاح
حال طوایف مزبوره شود ما مملکت هندوستان را نه از جهة صرفه جوئی
و توسعهٔ دایرهٔ سلطنتی خود میخواهیم حاجت به غلّه و چای انجا نداریم زیرا که
ما بقدر کفایت خود حبوب داریم و بزودی شروع بکاشتن چای
هم خواهیم نمود اگر طالب باشیم شکّی نیست که ما هندوستان را میتوانیم
بطور خاطرخواه فتح و تسخیر نمائیم لیکن تا وقتیکه آنرا در زیر اطاعت
کامل در آوریم لابد نصفه خرابی بما رو خواهد داد بخصوص بواسطهٔ لزوم
سفاین زیاد و کمی کشتیهای جنگی ما لیکن همجواری ما با انجا کمتر از جهة ما مهمتر
از ضبط و تصرف انجاست زیرا که در وقت لزوم میتوانیم صدمه و
اذیّت سختی بانگلستان برسانیم مثلاً گذشته از تصرّف هند افکار و خیال
ما نیت در هندوستانیها را از طوق اطاعت انگلیس برهانیم در حالتیکه
خود در مرو و بر حدود افغانستان ایستاده باشیم آنوقت از حیثیت

نزدیک بهندوستان و افغانستان از جهة ما در صورت وقوع جنگ
خیلی گشایش خواهد بود فایده که از رومانیا بواسطه جنگ اخیر با عثمانیها
حاصل شد بعینه همان فایده را هم در خصوص از جهة ما متصور خواهد
بود ما حاجت باستیلای بلوچ و افغان نداریم زیرا که در صورت مشغول
کردن خود با آنها از قصد خود دور مانده خواهیم شد لیکن افغانستان
از جهة ما بمنزله رومانیا است همان منافع را از آنها بردیم از افغانستان
هم خواهیم برد میتوانیم باندک زمانی اهالی افغانستان را تحریک کرده بسوی
هند روانه نمائیم لیکن هرگز رو بخود مان خیال فاسدی نخواهند کرد
این پول و امدادی که از جانب دولت انگلیس هر ساله با افغانستان مله
بیهوشی پولی است در بدور ریخته بیهوده عمده قصد ما فرصت
پرنس دوندا کوف کرساکوف هم از جهة مقاصد خیلی عمده
و تکلیف سختی است در عهده خود گرفته هم میباشد

مهدی و اروپائیان

از قراریکه مشهور است بعضی از اهالی اروپ ترقی و نیک بختی خود را در
الحاق و متابعت متمهدی میدانند و بواسطه این اخبار اسباب افسردگی
مهمان ساله لوح اروپ گردیده و لازم به فی الجمله توجه در سیدگی میباشد
آنهائیکه از عوالم تمدن و پلتیک و فلسفی بهره و وقوف دارند هیچ جه
میل باستماع اینها کرات نمیکنند

درصورتیکه متمهدی قشون و سپاهی از اهالی اروپ نداشته باشد
زحمت و تحمل خوف و خطر و مخارج که از دن آن اشخاص بیهوده خواهد بود
عرابی پاشا بمنزله یکنفر مأمور بزرگ دیپلوماسی متمهدی و جماعت باغیان
مکاتبات و مخابرات او بواسطه مستولی شدن با سکندریه قطع گردیده
اگرچه بزعم خود شار الیه در عوض اذیت و زحماتیکه باو رسیده فی الجمله دست
و پائی کرده لیکن از قراریکه مسموع شد هیچ چه صرفه بحال او نبخشیده
هرگاه عرابی پاشا یکنفر مهدویم متمدن است از رفقای متمدن و صاحب ذکاوت
اروپائی خود همراهی امداد او نشود مشکل است بگوئیم سعی او در نزد متمهدی

مفید و قابل اعتنا باشد اگرچه امیدواری خود را بقوت ایمان و آگهی
پس از اینکه از جانب رجال اروپائی او درمجامع امدادی بکارهای او نشود هر آینه
زحمت و نوشتجات او در نزد هیچکس محل اعتماد نخواهد بود جز اینکه اسباب
خراب کردن و شکست حرمت خود نمودن خواهد گردید و این نسبت بجز روز
تعصب بیفایده خود این اشخاص اروپائی صاحب غرض که باردوگاه متعهد
میروند و اقرار بقبول دین اسلام میکنند مخصوصاً اشخاص ظاهری هستند ما
و آنجائیکه از مقاصد اینگونه اشخاص باخبریم از متابعت آنها با دشمنان خودمان
هیچ‌جه خوف و واهمه نداریم هرگاه این اشخاص از مردمان انگلیس قدیمی
صفت باشند هیچ‌جه ترس و اندیشه از حرکات اینها نداریم همچنانکه
مستر مارکن یا ژورژ ناس با شمشیر خود سلطنت سردهنه را برانداختند
(سردهنه هم مملکتی از ممالک هند است) در اینباب ما نباید اینگونه مردمانرا
حکم بجهل و بی اطلاعی نمائیم زیرا که آخر الامر جماعت و گروه ضعیف مغلوب
ملت و گروه قوی میگردد

۵ شوال

دو روز قبل اعلیحضرت ملکه در عمارت ویندسور باشخاصیکه درین لشکرکشی
سودان خدمات شایان کرده بودند مدالهای التفاتی داده قبل از این هم محض
تبریک اینکار بقشون مذکور یک نهار معتبری داده شده

ایران و عثمانی

از قرار تلگرافی که از اسلامبول رسیده وزیر مختارهای دولتین روس و
انگلیس در طغرا نوشته از جانب دولت متبوعه خود از جهة جزئی اختلافی که در
خصوص حدود پشتکوه فیمابین دولتین ایران و عثمانی میباشد فرستاده‌اند
و هر دو نوشته مذکور مشتمل بر اصلاح این مطلب است و باید قشون هر دو
دولت از آنجا طلبیده شود و یک خط حدودی بر نقشه آنجا کشیده شود و دولتین
مشارالیهما باید بطور وضوح مضامین خط را بنگارند و دیگر ادعائی از طرفین
باقی نماند و این اصلاح باید بتوسط دولتین روس و انگلیس بعمل آید و قرارداد
و مذاکره آنهم در طهران خواهد شد

از پطرزبورغ

روزنامهٔ رسمی روس موسوم بقفقاز دولت روس را یادآوری میکند در صورتیکه عجالتاً خیال توسعهٔ خاک خود در قطعهٔ آسیای مرکزی نداشته باشیم بهتر است که با امیر افغانستان یک معاهدهٔ تجارتی در میان آوریم و نیز با امیر مزبور اظهار داریم که در ممالک خود برده فروشی را موقوف و غدغن نماید

روزنامهٔ مذکور بدولت متبوعهٔ خود یادآوری میکند مصلحت است که یک قونسلگری در هرات و یکی در بلخ و یکی در کابل برقرار نمائیم که از امور سیاسی آنجا ما را آگاهی دهند

مسکو

روزنامهٔ موسوم به مسکو گازت مینگارد که آب رودخانهٔ آمو دریا طغیان کرده و یک اردوگاه بزرگی و خیلی قطعات از اراضی محصول خیز و بعضی از دهات و قرای نزدیک خراب کرده چند نفر هم کشته‌اند

وینه

در شهر موسوم به پولا یک شخص قصاب با زن خود گرفتار شده و در خانهٔ او مقدار ده پوند باروط دینامیت یافته شده هر قدر که ادارهٔ پلیس باعث نگاهداری دینامیت را از او جویا شده تاکنون جواب صریحی در این باب نداده است سه نفر عملهٔ کارخانجات از اهالی ایطالیا هم باتهام داشتن دینامیت گرفتار شده اند رؤسای قشون پولا اطلاع داده اند که مقدار سی کیلوگرام باروط دینامیت از جباخانه سرقت شده لهذا از مسافرت امپراطور بشهر ریستا از جهة مشق و سان قشون بحری که در هفتهٔ آینده بوقوع خواهد رسید خیلی اندیشه و خوف متصور است خیلی تدابیر از جهة رفع سوء قصد بدکاران نسبت با امپراطور بعمل آمده است

روسیه

سومشرقالیه

فیمابین مسلمانهای روس تازگی اختلاف افکار و عقیده همچنانکه در میانهٔ مذهب ارتودکس واقع شده بهم رسیده یک روزنامه که در کازان

بطبع و نشر میرسد اظهار میدارد که در ولایتی از ولایات کازان
در میانه تاتارهای آنجا اختلافی بوقوع رسیده و معتقد بر آن شده اند که
باید امر شریعت و احکام حضرت پیغمبر را اصلاح و تعدیل نمایند و قوانین
شریعت را موجب احادیثی در دست بدست رسیده ملاحظه نمایند
روزنامه مذکور مینگارد بدینجهة باید این بلد و علمای حاضر را ترک و
اخراج بلد نموده مساجد موجوده را ترک کرده علمای دیگر و مساجد جدید
از جهة خود برانگیخته و برپا نمایند اگرچه تعداد اینجماعت چندان زیاد
نیست لیکن معلوم میشود از جمله اشخاص معروف تاتار هستند چون
اینحالت باعث بر اختلال عقاید ناس خواهد شد لهذا حکومت محلی
چند نفری از اینها را بعد از صدمه و زحمت زیادی گرفتار و محبوس
ساخته است

از اودیسا

از قرار اخباریکه از وقایع نگار اودسای ما رسیده کاپیطن کپیتن صاحب منصب

انگلیس که در عمل طبابت دواب و بهایم مهارت تامی دارد در اینجا مشغول
بخریدن اسب از جهة فرستادن بمصر و سودان میباشد تا کنون یکصد و
پنج راس اسب خریده و خیال روانگی بسوی اینزاوتیکراد و رستو و قفقاز
دارد و در اینجا یکهزار و پانصد راس اسبی را مأمور خریده است با تمام رساند
از قراریکه مسموع شد پس از اتمام خرید آنها همه را بمیره حمل اسکندریه
خواهد کرد

وینه

از قرار تلگرافی از وینه رسیده بواسطه طغیان آب چند قریه و دهات از
گالیسی منهدم و سرنگون شده بطوریکه از کثرت آب راه عبور و مرور اهالی
از دهی بدهی دیگر منقطع و مسدود گردیده و اهالی لابد شده اند براینکه از حکومت
استدعا کرده اند بسیاری عساکر دولتی امدادی بآنها بشود لیکن جمیع مهمان
آن دهات بیجان و مال شده از اطراف وجوب مهمان صاحب ثروت که
اینها را با پول امداد نمایند مشار الیهم انکار از گرفتن پول نموده طلب لباس و

طعام کرده اند از ممالک لهستان روس هم قریب به بیست و شش پارچه ده غرق با آب شده بطوریکه معادل مبلغ یکصد و بیست هزار روبل کاه بالتمامه بدم آب برده شده است — شهریکه موسوم به ویستال و در نزدیکی وارشو است مبالغ کلی نقصان بواسطه طغیان آب وارد آمده چند فروند کشتی بخار مشغول استخلاص نفوس و املاک اهالی و آذوقه رساندن بمصیبت زدگان میباشد در بعضی از ولایات لهستان بخصوص در نواحی کراکاو ناخوشی محرقه بظهور رسیده عجالتاً چند باب مریضخانه از جهة معالجه برقرار کرده اند — قطار راه آهن در چند جا اذیت و صدمه سختی وارد آمده است

حریق سخت

بموجب تلگرافی که از هستی رسیده حریق بسیار سختی در شهر هستی واقع و قسمت بزرگی از آنجا بکلی منهدم و سرنگون ساخته است

از پورت سعید

از قرار تلگرافیکه از پورت سعید رسیده بواسطه بروز ناخوشی کلرا در شهر مارسیل و تولون کرنتین گذاشته شده جمیع سفاین تجارتی که از آنجاها میرسد مدت هفت الی پانزده روز در کرنتین نگاه داشته میشوند

از فیلادلفی

اینکه سابق براین در مجلس شوری از جهة مخارج قلاع و استحکامات سواحل بحر مبلغ سیصد و بیست هزار دلار معین شده با اصلاح و صوابدیدیکه در این روزها نیز در مجلس مذکور دیده شده لازم دیده اند که آن مبلغرا به پانصد و بیست هزار دولار برسانند بپول ایران تخمیناً (سیصد و پنجاه هزار تومان میشود)

لایحه در خصوص ممانعت از دخول کسانیکه از ممالک چین بقصد کارگری در کارخانجات به ینگی دنیا میآیند داده شده بود پس از اتمام مذاکره آن را بمجلس وزرای جمهوری تقدیم کرده قصد از این لایحه اینست که رعایای چینی که از جهة تعلیم و تحصیل صنایع بممالک ینگی دنیا وارد میشوند مانع نشوند و از جمیع

کاپیتانهای کشتیهای تجارتی وغیره التزام گرفته اند هر کس خلاف این لایحه
نماید جریمهٔ زرگی ازاو گرفته شود

نقصان وخساریکه درظرف این شش ماه گذشته ازاول سال الی کنون
بواسطهٔ حریق بممالک متفقهٔ امریک وارد آمده تقریبا پنجاه وچهار ملیون دلار
میشود از انجا معلوم میگردد در این سنهٔ حالیه زیاده از سنین قبل خسارت
ونقصان وارد آمده است

از ادسا

ازقرار تلگرافیکه از ادسا رسیده در بسیاری از ولایات سمت جنوبی
روسیه ملخ زیادی آمده بقسمی که غالبی از زراعات آنجا را ضایع وتلف کرده است
مبلغ خساریکه از این رو باشخاص زراعت کار وارد آمده معادل مبلغ
یک ملیون وهفتصد هزار روبل است

از اسلامبول

بواسطهٔ ناخوشی وبا در مارسیل وتولون جمیع کشتیهای تجارتی که از آن شهرها میرسد

در قرنطین نگاهداشته میشود

حریق

در یکی از محله های نزدیک شهر لندن در یک انباری از تجار حریق سختی
واقع شده تا آنکه مردم رسیده آنرا خاموش کرده اند مبلغ شش هزار لیره
انگلیسی از امتعهٔ آن انبار سوخته بوده است

۳ شوال

مسیو داستال وزیر مختار جدید دولت روس سه یوم قبل وارد گردید پس
از ورود خود بملاقات اولیای دولت رفته مدت طولی ملاقات ایشان طول
یافت

ترجمهٔ
چاکر جان نثار میرزا محمود
مترجم انگلیسی

ترجمهٔ

چاکر جان نثار میرزا محمود از انگلیسی

شوال ۱۳۰۱